

Sygn. akt III KK 355/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras

SSN Jacek Sobczak (sprawozdawca)

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 30 września 2016 r.

sprawy **D. O.**

skazanego z art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 4 stycznia 2016 r.,

**uchyla wyrok Sądu Rejonowego w N. i sprawę przekazuje
do ponownego rozpoznania temu Sądowi.**

UZASADNIENIE

D. O. został oskarżony o to, że: w październiku 2013 r. w miejscowości P. przyjął od A. A. wkrętkę akumulatorową marki Tesco wartości 200 zł i komplet kluczy nasadowych od 24 do 60 wartości 400 zł gdzie na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że zostały one uzyskane za pomocą czynu zabronionego działając na szkodę Z. M., przy czym

czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazany za przestępstwo umyślne podobne wyrokiem Sądu Rejonowego w N. z dnia 22 czerwca 2006 r., w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 2 czerwca 2008 r. do 24 listopada 2009 r. kary pozbawienia wolności, tj. o czyn z art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w N. z dnia 4 stycznia 2016 r., został skazany za ten czyn na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrokiem tym zwolniono wymienionego od zapłaty kosztów sądowych. Ponieważ wyrok nie został zaskarżony przez strony, uprawomocnił się 15 stycznia 2016 r. (k. 70 i 71).

Kasację na korzyść D. O. wywiódł Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 64 § 1 k.k. mimo braku spełnienia przesłanek określonych w tym przepisie. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w N.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna.

Bezspornie w przedmiotowej sprawie doszło do rażącej i mającej istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia obrazy przepisu prawa materialnego, tj. art. 64 § 1 k.k.

Przypomnieć należy, że przepis art. 64 § 1 ustala bardzo ściśle kryteria recydywy szczególnej jednokrotnej. Zgodnie z tym przepisem status recydywisty uzyskać może sprawca, który: został skazany poprzednio za przestępstwo umyślne; odbył karę co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności; w ciągu 5 lat po odbyciu tej kary popełnił przestępstwo umyślne; popełnił przestępstwo podobne do tego, za które był skazany. Przestępstwo umyślne określa natomiast art. 9 § 1 k.k., zgodnie z którym: *czyn zabroniony popełniony jest umyślnie, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełniania, to jest chce go popełnić albo przewiduje możliwość jego popełnienia*.

Synonimem umyślności jest zamiar. Umyślność opiera się więc w całości na czynniku psychologicznym. Sprawca więc ma świadomość możliwości realizacji czynu zabronionego, ma wyobrażenie tej rzeczywistości zabronionej, świadomość celu, który może zrealizować mimo jego sprzeczności z prawem, i nakierowuje swoją wolę, a następnie swoje zachowanie na realizację tego celu. Uświadamiając

sobie cel swego dążenia, za pomocą swojej woli uruchamia czynności stanowiące przejaw jego zachowania, aby cel zabroniony zrealizować. Element woli został ujęty w sposób klasyczny – sprawca chce popełnić czyn zabroniony. Wola ta polega na dążeniu do realizacji rzeczywistości zabronionej i w wyniku tego zostają uruchamiane procesy zachowania w postaci działania, zaniechania lub posiadania czegoś, co było zabronione. Podkreśla się jednak trafnie, że użyty w art. 9 § 1 k.k. zwrot „chce” nie jest równoznaczny ze zwrotem „pragnie”. Sprawca „chce” popełnić czyn nie tylko wtedy, gdy pragnie realizacji znamion i gdy następstwa czynu są dlań pożądane, ale również wtedy, gdy realizację znamion wyobraża sobie, jako konieczny, choć obojętny lub nawet niepożądany skutek swego zachowania (zob. T. Bojarski, *Komentarz do art. 9 k.k.*, Lex 2015).

Skazanemu zaskarżonym wyrokiem przypisano czyn z art. 292 § 1 k.k. (paserstwo nieumyślne). Zapominać nie można, że domeną paserstwa nieumyślnego jest to, iż sprawca nie wie, że rzecz będąca przedmiotem jego działań została uzyskana za pomocą czynu zabronionego, lecz w konkretnym układzie okoliczności faktycznych, w których podejmuje określone czynności w stosunku do rzeczy, istniały możliwości powzięcia przez niego przypuszczenia, że rzecz została uzyskana za pomocą takiego czynu. Innymi słowy sprawca tego przestępstwa nie zdaje sobie sprawy, chociaż mógł i powinien przypuszczać na podstawie towarzyszących okoliczności, że nabywa lub pomaga do zbycia albo przyjmuje lub pomaga do ukrycia rzeczy, która pochodzi z czynu zabronionego. W tym wypadku nie może być mowy o chęci, dążeniu czy świadomości w zakresie realizacji czynu zabronionego.

Jeżeli zatem D. O. zarzucono, a następnie przypisano popełnienie występku z art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w sytuacji, gdy zgodnie z tym ostatnim przepisem, jednym z warunków przyjęcia recydywy szczególnej podstawowej jest popełnienie ponownie przestępstwa umyślnego, to oczywistym jest, że kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonemu w zakresie dotyczącym art. 64 § 1 k.k. była ze wszech miar błędna.

To zaś uchybienie mające postać obrazu przepisu prawa materialnego prowadzi również do uznania, że orzeczenie takie cechuje się rażącą niesprawiedliwością w rozumieniu art. 440 k.p.k.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy uwzględni wskazane wyżej uwagi, jeszcze raz podda wnikliwej ocenie sytuację prawną tego skazanego i w oparciu o tak poczynione ustalenia wyda wolne od wad rozstrzygnięcie.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w części dyspozytywnej orzeczenia.

kc